

Derfor lider mange udenlandske medarbejdere i Danmark

Trods udfordringer ved at være en amerikaner i Danmark, stornyder Kay Xander Mellish sit liv som dansker. I dag kan hun godt grine af, hvordan hun engang kæmpede med at få en tilværelse i Danmark til at fungere.
Foto: Linda Kastrup

Af Nikolai Steensgaard xnis@berlingske.dk

BERLINGSKE
1. SEKTION SØNDAG 6. NOVEMBER 2022

21

Danskerne er lidt som en slags stamme. Holdningen er grundlæggende, at der er én rigtig måde at gøre ting på. De siger det måske ikke direkte i hverdagen, men de ved det alle inderst inde. Det mærkede jeg selv som udlænding. Jeg følte mig anderledes.

Sådan lyder det fra Kay Xander Mellish, når man spørger den amerikanskfødte kvinde om, hvordan hun oplevede mødet med det danske samfund og arbejdsmarked, da hun omkring årtusindskiftet flyttede til Danmark fra USA.

Det er ikke negativt ment. Men det var en observation, som hun gjorde sig, og som såede et frø i hende.

Det frø er spiret til at blive en profession. Kay Xander Mellish lever i dag af at skrive bøger og holde foredrag om problemstillingen - samt undervise udlændinge i at falde til på danske arbejdspladser. Hendes observationer er lærerige. Både for dem, der kommer udefra, og dem, som er vokset op i den danske muld.

Kay Xander Mellish opfordrer danske arbejdsgivere og kolleger på arbejdspladser til at indse, at udenlandske medarbejdere ofte føler sig utilpasse i mødet med dansk kultur og arbejdsliv. Det er forståeligt nok og næppe unikt for Danmark. Men tilflyttere møder alligevel her en barriere, som er lidt usædvanlig. Den er ofte velment, men alligevel problematisk.

»Vi vil som danskere gerne hjælpe, men vi har også den holdning, at vi ikke vil trænge os på. Det lyder uskyldigt, men det er faktisk et stort problem. Vi giver folk fred og ro til at løse deres opgaver, men samtidig sidder de ofte og venter på hjælp. De frygter måske at tabe ansigt eller at virke inkompetente. Folk fra andre lande er ofte vant til - og forventer - mikromanagement. Det er en stor udfordring,« siger hun og tilføjer:

»Nogle ender simpelthen med at opleve, at de drukner, mens ingen kommer og redder dem. Derfor skal vi huske at række ud til vores udenlandske kolleger. De har brug for råd og vejledning til at tackle den danske arbejdskultur. Lad være med at forvente, at de forstår, hvordan tingene foregår her. De kulturelle barrierer kan reelt være meget større, end mange lige går og tror.«

Den mellemlagrede fredagsost

Kay Xander Mellish pointerer er drøn alvorlige, men hun fortæller om dem med et kækt knæk i stemmen, mens hun hjertevært griner af de mange tankevækkende eksempler på, hvordan kultursammenstød ser ud i virkelighedens verden. Ifølge hun har oplevet dem på egen krop og nyder at dele ud af sine erfaringer i en let og levende tone.

Hun er født og opvokset i USA. Hun er uddannet i kunsthistorie og journalistik og boede, inden hun flyttede til København, på Manhattan i New York. Som nyttilflytter i den danske hovedstad erfarede hun sig inden for kommunikation i en række virksomheder, deriblandt Danske Bank og Carlsberg. Hun begyndte også at blogge om sit nye liv, og det fik en del mennesker til at reagere.

Det blev startskuddet til, at hun drejede sit arbejdsliv i en ny retning. I dag lever hun hovedsagelig af sin foredrags- og kursusvirksomhed samt af at skrive bøger. Hun er medio november aktuell med en ny bog, der har titlen »How to work in Denmark - Tips on finding a job, succeeding at work, and understanding your Danish boss«.

I sine foredrag og bøger holder Kay Xander Mellish af at trække på de konkrete eksempler, som hun selv har fra mødet med dansk arbejdspladskultur. Hun er heller ikke bange for at fortælle om privatlivets udfordringer, når man er nordamerikaner i Danmark.

»Jeg er grundlæggende en selvsikker og udadvendt person. Det har resulteret i, at jeg er kommet til at gøre mig selv til grin igen og igen. For eksempel når jeg forsøgte at få venner. Jeg endte med lidt tilfældigt at spørge forskellige

folk, jeg mødte til for eksempel konferencer, om vi ikke skulle snuppe en kop kaffe. Senere fandt jeg ud af, at sådan finder danskerne typisk ikke nye venner,« siger hun grinnende og tilføjer:

»På arbejde skulle jeg også lære at begå mig. Jeg fandt for eksempel ud af, at man altid tager den mellemlagrede skiveost med til fredagsmorgenbordet. Da jeg var nyansat, og det var min tur, tog jeg brie med. Det kunne da være lækkert, tænkte jeg. Mine kolleger smilede til mig. De var venlige. Men jeg kunne se, at de bare gerne ville have den normale ost. I dag tager jeg den mellemlagrede med.«

Der skal to til at danse salsa

Det er ikke noget tilfælde, at Kay Xander Mellish nævner både privat- og arbejdsliv i samme ombering. I hendes optik er de to ting svære at skille ad. Faktisk mener hun, at netop det sociale liv for udlændinge i Danmark er et stort og overset problem.

For at forstå den pointe, mener hun, at man skal se lidt indad og forstå den danske folkesjæl, som hun i dag er en del af, efter hun er blevet dansk statsborger. Kay Xander Mellish mener, at Danmark er et svært land at bosætte sig i.

»Det er blandt andet svært at etablere et socialt netværk her. Mange danskere har deres dybe netværk fra skole- eller uddannelsesstiden. Det er svært at matche. De er umiddelbart ikke altid så åbne over for at få nye venner. Det er ikke umuligt, men ofte virker det, som om danskere tænker, at udlændinge kun er her i kort tid - og at der ikke er tid til at etablere et rigtigt venskab,« siger hun og tilføjer:

»Det er et regulært problem for tilflyttere. De kan selvfølgelig være sammen med kolleger på arbejde, men de har jo også brug for nogen at hænge ud med på de lange vinteraftener. Venskaber tager tid at opbygge i Danmark. Problemet rammer også deres ægtefæller. For dem er det endnu sværere. Hvis man ikke får et tilfredsstillende socialt liv, så vil man vælge at flytte igen.«

Den sociale dimension er en alvorlig barriere, oplever Kay Xander Mellish. Når hun skal give tips til udlændinge, der er ankommet til Danmark, har hun tre.

Nummer ét er at vælge potentielle venner blandt dem, der ikke er vokset op i den by, man arbejder i. For så har de ikke et stort, lokalt netværk med i bagagen. Nummer to er at sætte på personer, som lige har boet i udlandet. De vil også være interesseret i at få venner. Nummer tre er at fokusere på personer, som udviser interesse for det land, man kommer fra. Det er jo en god start.

Sidst men ikke mindst lyder hendes anbefaling:

»På arbejde skulle jeg også lære at begå mig. Jeg fandt for eksempel ud af, at man altid tager den mellemlagrede skiveost med til fredagsmorgenbordet.«

KAY XANDER MELLISH,
FORFATTER OG
FOREDRAGSHOLDER

faling: Meld dig til kurser eller events, hvor man bliver sat sammen to og to.

»Man kan eksempelvis melde sig til at danse salsa. Det er sådan, at danskere får nye venner. Ikke bare ved at spørge tilfældige, om de vil drikke en kop kaffe. Det virker i mange andre lande. Det virker sjældent i Danmark,« siger hun.

Chefen hedder Lars eller Jesper

Der er dog også mere professionelle udfordringer, som venter tilflyttere til Danmark. Én af dem, som Kay Xander Mellish fremhæver, er den meget uformelle kultur og det uigenkendskkelige hierarki, som eksisterer på arbejdspladser.

»Titler bliver for eksempel anset for at være pompøse i Danmark. De, der er øverst i hierarkiet, elsker alene at bruge deres fornavne. Topchefen introducerer sig bare som Lars eller Jesper. Det forstår udlændinge ikke noget af. Her er det kun praktikanten eller assistenten, der introducerer sig med fornavn. I udlandet fortæller ens titel meget om, hvor man er i samfundspyramiden. Den fortæller noget om ens sociale sikkerhed, den fortæller noget om autoritet,« siger hun.

Det lyder måske ikke vigtigt, men det er det. Og her kommer vi samtidig ind på et andet problemfelt. Det er konsekvenserne af velfærdssamfundet. Det er danskernes nogle gange blinde over for, vurderer Kay Xander Mellish.

»Velfærdssamfundet påvirker alt muligt. Vi går tidligt hjem, vi vælger at prioritere tre ugers ferie. Det er underordnet, om det får konsekvenser, hvis det for eksempel ødelægger et kunde-forhold. Bliver vi fyret af den årsag, så kan vi stadig få sygesikring og sende børnene i den sædvanlige skole. Af samme årsag er vi heller ikke bange for at sige nej til en chef, der kommer med et dårligt forslag,« siger hun og tilføjer:

»Den slags ting chokerer udlændinge. De løber ikke den slags risiko. De arbejder til sent, fordi de vil vise, at de er dedikerede. Sådan gør man alle andre steder. Det gjorde jeg også, da jeg kom til Danmark. Jeg arbejdede til kl. 21 om aftenen, som jeg havde gjort i New York. Lige indtil jeg fandt ud af, at alle her var lige glade med det.«

Et stykke kage med os andre

Kay Xander Mellish kan nævne mange flere eksempler på, at tilflyttere til Danmark under sig. Hun kan nævne lige så mange eksempler på, hvordan livet i Danmark kan ende med at blive udfordrende for dem.

Når det er sagt, så er der god grund til, at hun selv har valgt at bosætte sig i Danmark. Det er grundlæggende, at der er så mange ting, der er velfungerende og positive - på trods af at de ikke fungerer som i andre lande.

I Danmark udviser vi en ekstremt stor tillid til hinanden. I Danmark er vi punktligt og spiller ikke hinandens tid. I Danmark arbejder vi et begrænset antal timer og har derfor et godt springbræt for at få balance mellem privat- og arbejdslivet, påpeger hun.

Men vi skal også huske at tage godt hånd om dem, der vælger at flytte hertil og levere den arbejdskraft, der er så stor efterspørgsel på blandt de danske virksomheder. Vi skal huske at hjælpe dem til at få det godt, pointerer hun.

»Det er vigtigt at indse, at ens nye medarbejdere eller kolleger er formet af de lande, de er vokset op i. Lige gyldig om det er Asien, Amerika eller Afrika, så agerer de ud fra deres baggrund. Ofte inkluderer det, at de ikke råber op, hvis de har problemer med en opgave eller en deadline. Derimod vil de forsøge at imponere deres chef på den måde, som de er vant til,« siger Kay Xander Mellish og tilføjer:

»Da jeg kom fra USA og hertil, gjorde jeg det samme. Jeg arbejdede hårdt og forsøgte at imponere min chef konstant. Se hvad jeg nu har lavet! Det gjorde jeg, indtil der kom en og sagde: Det behøver du altså ikke at gøre. Du behøver altså heller ikke at arbejde til sent om aftenen. Du må gerne stoppe nu - og i stedet komme med ned og få et stykke kage med os andre.«

Kay Xander Mellish lever af at holde foredrag og skrive bøger om de problemstillinger, udenlandske medarbejdere i Danmark kan opleve. Mange af hendes pointer bygger på, hvad hun selv oplevede, da hun flyttede fra New York til København omkring årtusindskiftet.
Foto: Maria Albrechtsen Mortensen